

49.
JHJIRÁSKŮV
HRONOVFESTIVAL ZÁJMOVÉ UMĚLECKÉ ČINNOSTI 1979—1980 NA
POČEST 35. VÝROČÍ SLOVENSKÉHO NÁRODNÍHO POVSTÁNÍ
A 35. VÝROČÍ OSVOBOZENÍ ČESKOSLOVENSKA SOVĚTSKOU
ARMÁDOU.

Včera v odpoledních hodinách jsme dostali smutnou zprávu, že nás náhle opustil dlouholetý spolupracovník přípravného výboru Jiráskových Hronovů, soudruh A. Friede. Byl obětavým členem pracovní skupiny, která pečovala každým rokem o distribuci vstupenek na jednotlivá představení a jeho cenné zkušenosti, které během své dlouholeté praxe získal, bude těžké nahradit. Přívětivost a krásný vztah k lidem, to jsou vlastnosti, které budou postrádat jeho blízcí, přátelé i amatérští divadelníci, jejichž přehlídce věnoval tolik úsilí.

Dnes jsou na programu dvě představení divadelních souborů - odpoledne v 16 hod. a večer v 19 hodin vystoupí vodňanský soubor v sále jednoty ve Dřevíči s nastudováním hry Franka Tetauera Úsměvy a kordy. V Jiráskově divadle v 16.30 a 19.30 hodin uvede dramatický odbor SZK Červený Kostelec představení hry italského dramatika Aldo Nicolaje Tamboři aneb Tři na lavičce, z něhož je také snímek nahoře.

Představení vodňanských bude hodnoceno v rámci programu 49. Jiráskova Hronova, třebaže je soubor uvádí v rámci Klubu mladých divadelníků.

6 • 79

O PATRONÁTECH

Je třeba připomenout, že amatérské divadelní soubory, které na letošním Jiráskově Hronově vystupují, přicházejí denně po večerním představení do jídelny učňovské školy, kde se setkávají se zástupci MěstNV v Hronově, přípravného výboru přehlídky, představiteli patronátních závodů i členů hronovského divadelního souboru. Večerní setkání mají v Hronově svou tradici a stávají se takovým neformálním, přátelským rozloučením se souborem, s nímž se zde v Hronově třeba ještě uvidíme. Alespoň tak o zážitcích z dosavadních společenských večerů hovořil soudruh Jan Vitek, pracovník Okresní odborové rady v Náchodě, který je současně členem PV 49. JH: „Večerní besedy ve většině případů obohacené o improvizovaná vystoupení členů souborů, vtipné scénky, které přímo na místě vznikají anebo vyprávění o dosavadní práci kolektivu, jejích veselých i těžších stránkách, to všechno neodmyslitelně patří k těmto setkáním. Ale i představitelé závodů a všichni, kteří sem přicházejí, mají o čem hovořit, a tak se tu navzájem předávají názory i zkušenosti — hosté Jiráskova Hronova poznávají zdejší prostředí také z jiné stránky, než jen divadelní, a to je konečně cílem všech, kdo se o soubory starají. Mezi nimi jsou to i pracovníci učňovské školy, obětaví lidé, kteří na sebe a své pomůcníky berou každoročně velké úkoly. Ale dovedou je znamenitě zvládnout, vytvořit příjemné kulturní prostředí, v němž se tíha odpovědnosti souboru za představení, které už odehrál, přenesla někam jínám, než do citlivě reagujícího divadelního sálu.“ —k—

PROBLÉMY A NÁMĚTY

● Klub č. 1 doc. dr. Jana Císaře a dr. Vladimíra Štefka začal netradičně, protože tentokrát se diskuse odvíjela poněkud pozvolněji. Přesto však nakonec bylo nastoleno několik zajímavých problémů, okolo nichž se povídání točilo a přes které se nakonec dospělo k celkovému zhodnocení brněnské inscenace hry O. Daňka Dva na koni, jeden na oslu.

Nejdříve se hovořilo především o hře, o tom, jaké poskytuje předpoklady pro výklad a ztvárnění témat v ní obsažených. Pokusem o popsání a určení žánru hry a problémech z toho vypývajících jsme se snažili dobrat k filozofickému obsahu a myšlenkovým rovinám tohoto, jednoho z nejlepších Daňkových textů. Je to v podstatě modelová hra, tedy hra, řešící abstraktní, všeobecně platné situace člověka v určitých společenských vztazích, základní otázky vztahu ke světu, zatímco psychologické vazby a vzájemnosti mají být u čisté modelové hry ponechány stranou. O čistou modelovou hru však v tomto případě nejde, neboť v ní zůstávají — především v hlavních třech postavách — i určité emocionální zdroje, s nimiž musí inscenátor nutně počítat. Je to hra, působící oscilací mezi humorem a mrazením v zádech. Brněnská inscenace při postžení základních modelových situací, přesně významově zpracované koncepci a dobrým hereckým výkonem hlavních představitelů inklinovala blíže k rovině humornější, optimističtější. Tato skutečnost poněkud potlačila vnitřní dimenzi konfliktu lidského jádra žoldnérů s jejich profesí a oslabila tak trochu tragédii lidí, kteří se touto profesí nedali zdeformovat. (g)

● V diskusním klubu č. 3 byla mimořádně hojně zastoupena ústřední porota: dr. M. Obst, prof. V. Trapl, A. Vorel, J. Šnajdr, T. Engel a doc. F. Štěpánek. Své příspěvky do diskuse přednesli všichni odborníci ve stručném hodnocení dramaturgicko-režijního výkladu brněnské zpracování Daňkovy tragikomedie, dotkli se práce všech složek a naznačili drobné problémy. Z jejich projevu jednotně přeznívalo velmi pozitivní přijetí inscenace. Dr. M. Obst ve svém srovnání též hry v Realistickém divadle se jednoznačně vyslovil pro brněnskou inscenaci Dělnického divadla, ve které se podařilo čitelněji rozkrýt závažnost tematiky do volby žánru a struktury použitých scénických prostředků.

Jerzy Broszkiewicz: Konec knihy VI — DS z Vysoké Libně při JZD „25. výročí“ v Mělnickém Vtelně.

Jerzy Broszkiewicz KONEC KNIHY VI.

DIVADLO MLADÝCH VYSOKÁ LIBEŇ PŘI JZD „25. VÝROČÍ“ V MĚLNICKÉM VTELNĚ.

V inscenaci hry polského autora Jerzy Broszkiewicze Konec knihy VI. se představil divákům 49. Jiráskova Hronova jediný zástupce vesnických a zemědělských souborů, Divadlo mladých z Vysoké Libně. To, že je to soubor vysoké amatérské úrovně a výrazné tvůrčí erudice prokázala i odvaha, s jakou přistoupil k podrobení se zápasu se zvláštní a neověřenou látkou, ale i pozoruhodná vůle angažovat se k vyjádření nesmírně závažné tematiky potřebné při hledání etických principů pro život člověka na tomto světě. Odvaha souboru hraničila s rizikem případné umělecké prohry za cenu prospětu současnému amatérskému tvůrčímu kvasu poskytnutím odpovědi na dosud nezodpovězené otázky některých dosud nepoužitých divadelních postupů.

Autentická postava ve hře je až příliš autorovou fikcí a její užití je sporné, neboť v řadě fabulačních faktů odporuje historické skutečnosti Koperníkova života. Toto jisté zpochybnění autorovy pravdomluvnosti by bylo patrně přijatelné, kdyby bylo kompenzováno už v textu výrazným uměleckým účinem. Na první pohled svádí řada autorových sentencí k chuti jevištního vyjádření, ovšem jejich užití není zcela dostatečné pro výstavbu dramatické struktury, aby se dobralo k výrazné sdělitelnému divadelnímu tvaru. Předloha je skrumaží literárních výroků a metafor ústředních do literárního děje. Divadelnost naznačuje jakousi svéráznost pohybu různých prostorových rovin v totožném čase, ale nutná vnitřní lidská fakta supluje epickými traktáty.

Vymanit se z těchto převažujících literárních vlastností hry se režisérovi daří jen tehdy, pokud nachází porozumění s hercem vyjadřujícím dramatickým způsobem dílčí situace. Takové možnosti jsou však řídké a v jevištní časomíře pak převládají prvky popisující, které kladou neobyčejné nároky na divákovu trpělivou pozornost.

—red—

Na rozdíl od včerejšího klubu byl ponechán větší prostor pro klubovou diskusi. Nikomu se však mluvit nechtělo, patrně nebylo opravdu co dodat, včerejší diváky ani členy souboru netížily citelné otázky. A tak se znovu rozhovořili odborníci.

PROBLÉMY A NÁMĚTY

„Zásadní rozdíl v inscenačním postupu prachatického souboru a brněnského spočíval v tom, že prachatický režisér svůj plán předem pouze naznačil a teprve během realizace postupně určoval, aniž měl jasný cíl, kdežto brněnský soubor měl předem stanoven zcela přesný plán režiséra a v průběhu realizace ho již programově naplňoval.“

„Hra je o třech žoldnérích kteří jsou hlavními postavami. Můžou vzniknout optický klam, že herecké výkony v dalších postavách jsou méně hodnotné. Takový dojem je mylný: tito herci naplňují svým talentem režisérův plán, jsou úrovní svých výkonů neodmyslitelnými protihráči protagonistů a tím jim vytvářejí dramatické situace pro posun děje.“

A na závěr hlas diváka: „Představení hry O. Daňka Dva na koni, jeden na oslu drží linii 49. JH, ale svým vynikajícím výsledkem ho povznáší k ještě náročnějším cílům.“ —p—

ZVÍDAVÍ ZAHRAŇIČÁŘI

Včera jsme přinesli zprávu o nedělním přivítání zahraničních festivalových hostů na hronovské radnici, dnes chceme informovat o jejich dalším setkání. Uskutěčnilo se včera odpoledne v zahraničním diskusním klubu, kde jim jménem PV 49. JH a ústřední poroty podali zasvěcené informace o československém, českém a slovenském amatérském divadelním hnutí soudruzi Jaroslav Šindelář a dr. Vlad. Štefko.

Jejich expozé vyslechli přítomní se značnou pozorností a zájmem. Příslovecnou zvědavost zahraničních hostů potvrdily desítky otázek, které musela jmenovaná dvojice zodpovědět. Týkaly se nejrůznějších oblastí amatérského divadla, ale kupodivu se snad většina týkala vztahu a spolupráce amatérů s profesionály.

I když jde o diskusní klub, vypadalo to spíše jako na tiskovce. Ale to ovlivnily minimálně dva důvody: především naše milé hosty zajímá, jak to u nás vypadá s amatérským divadlem vůbec, za druhé pak zatím viděli jen pár festivalových inscenací. Takže onu klubovou diskusi si ponechali v rezervě na příště.

Abychom byli úplní a spravedliví, třeba dodat, že ke zdaru včerejšího setkání napomohl také štáb kvalifikovaných překladatelů, kteří se postarali nejen o jakýsi Minibabylon, ale hlavně o perfektní přetlumočení.

—m—

Vždycky, když končí něco pěkného, objeví se trochu nostalgie, trochu smutku. Tak jako při včerejším slavnostním vyřazování absolventů scénografické školy SČDO. Malý sál Jiráskova divadla byl naplněn všemi, kteří jim přišli poblahopřát a podělit se s nimi o hodně krásné a trochu smutné pocity — podobné pocity, jaké prožívají absolventi vysokých škol při svých promócích. Protože tohle vlastně taková malá promoce byla.

Jarka Kopecká uvedla celou slavnost úryvkem z Bassových Lidí z maringotek. Miloš Honsa přivítal všechny hosty a pohovořil o průběhu a výsledcích scénografické školy a připomněl zásluhy všech těch, kteří obětavě pracovali jako letoři

TAKOVÁ MALÁ PROMOCE

či organizátoři. Při té příležitosti vzpomněl na Jiřího Beneše, který stál u kolébky scénografické školy a který se bohužel nedočkal jejich nad očekávání dobrých výsledků. O těchto výsledcích svědčí nejen skutečnost, že k cíli po třiletém studiu dospělo daleko více účastníků školy, než se původně předpokládalo, ale potvrzuje je především výstava amatérské scénografie, která je instalována v Městské lidové knihovně v Praze a jejíž úroveň ocenila i delegace profesionálních scénografů. Zdůraznila potřebu užší spolupráce a bylo s ní dojednáno pro letošní rok první společné profesionální a amatérské scénografické sympózium.

Pak se ujal slova předseda ÚV SČDO dr. Milan Kyška, který na Miloše Honsu prozradil, že scénografická škola byla vlastně jeho nápadem a poděkoval jemu i všem ostatním, kteří se na práci a existenci scénografické školy vůbec podíleli. Potom absolventi složili slavnostní slib dr. Kyškovi, že budou pečovat o rozvoj amatérské scénografie jak nejlépe dovedou, převzali absolventské diplomy a poděkovali všem, kteří jim umožnili získat cenné vědomosti a zkušenosti pro jejich praktickou činnost v amatérských divadelních souborech. Miloš Honsa obdržel zasluženou kytickí karafiátů a sám pak předal čestná uznání a

(Pokračování na str. 4)

ANKETA PŮLSTOLETÍ A. ŠIMEK, SMIŘICE

Padesát let u člověka v dnešní době je vlastně docela mladý vysoce produktivní věk. U festivalu blížící se padesátka ovšem působí téměř kmetskou úctyhodností. A neméně úctyhodnost vzbuzuje skutečnost, že existuje člověk, který se všech dosavadních čtyřiceti devíti ročníků poctivě zúčastňoval — jako herec i jako divák. Je jím Antonín Šimek ze Smiřic, kterého jsme požádali, aby se s námi podělil o pár svých vzpomínek.

„Byl jsem tu poprvé, když A. Jirásek poklepával základní kámen a řekl: „Dílo to budíž pochváleno“. K Jiráskovi jsem měl vztah už od dětství, a proto pro mne Hronov byl dvojnásobnou „Mekkou“. Dřív byly ovšem malé platy a tak jsem si nemohl ze začátku dovolit účastnit se celých festivalů. Jezdával jsem proto z Trutnova na kole, přespával jsem tady a ráno jel na kole domů. A když přišlo, půjčil jsem si žok od kávy, udělal z něj kapuci a jel i v dešti. Teprve po roce 1945, když se zlepšily podmínky pracujících, mohl jsem si dovolit zůstat v Hronově celých čtrnáct dní. Dřív totiž byly festivaly čtrnáctidenní.

Několikrát jsem v Hronově hrál v celostátních představeních: v Gerovi, Na Valštejnské šachtě, Vojnarce, Janu Roháčovi, Janu Husovi... Když jsme hráli Gera, byla se mnou dokonce i moje dcera, a ta nám tenkrát napovídala. Musím se také pochlubit, že jako jeden z prvních jsem byl odměněn zlatým Tylovým odznakem, který mi předal sám akademik Zdeněk Nejedlý. Když jsem prožíval hronovskou čtyřicítku — to jsme vlastně tenkrát byli čtyři věrní vytrvalci, připravil pro nás MěstNV v Hronově banket, na kterém každý z nás dostal album Hronova a fotografie. Dnes už jsem zbyl z nás čtyř jenom sám. Mám doma sedm alb a 1500 fotografií z Jiráskových Hronovů, ze svých hezckých vystoupení. Jsou to hezké vzpomínky, k nimž se moc rád vracím. Léta běží... a já bych se rád přijel podívat i na ten jubilejní, 50. Jiráskův Hronov.“

— Jménem všech divadelníků to soudruhu Šimkovi ze srdce přejeme.

(g)

DS SZK ROH Červený Kostelec. Aldo Nicolaj Tamboři aneb Tři na lavičce.

HRONOV VČERA, DNES A ZÍTRA

DNES — ÚTERÝ 7. SRPNA

- Ranní pořad obligátní: zasedání PV 49. JH, diskusní kluby v devítiletce, navíc poprvé beseda se souborem.
- 14.00 hod. — Práce Lidové konzervatoře VČ. kraje (Divadelní klub).
- 16.00 hod. — Setkání s oficiálními hosty 49. JH.
- 16.30 a 19.30 hod. — A. Nicolaj: Tři na lavičce (v provedení dramatického odboru SZK ROH Červený Kostelec).
- 16.30 hod. — Koncertní vystoupení estrádní skupiny JKP Mír Jaroměř v Jiráskových sadech.
- 18.30 hod. — Uvítání souboru Divadla Lucerna Kulturního domu hlavního města Prahy, jehož patronem je ČKD, n. p., závod Hronov.
- 16.00 a 19.00 hod. — F. Tetauer: Úsměvy a kordy (v restauraci Jednoty ve Velkém Dřevíči sehraje Lidové divadlo — ochotnická scéna MĚKS Vodňany).
- 19.00 hod. — Lidová konzervatoř Středočeského kraje (OU ČSSD).
- 21.00 hod. — Filmové představení v Jiráskových sadech.
- 21.00 hod. — Společenský večer v Závodním klubu Slávie.
- 22.00 hod. — Zasedání poroty.

ZÍTRA — STŘEDA 8. SRPNA

- 8.00 hod. — Jednání PV 49. JH.
- 9.30 hod. — Diskuse v jednotlivých klubech (třídy devítiletky).
- 14.00 hod. — Setkání konzervatoristů VČ. kraje
- 16.30 a 19.30 hod. — V. Šukšín: Charaktery. Hraje Divadlo Lucerna Kulturního domu hl. města Prahy.
- 18.30 hod. — Uvítání Mladé scény PKO a LŠU Gottwaldov, jejímž patronem je Okresní podnik služeb Náchod.

Z předstvení hry F. Tetuera Úsměvy a kordy v nastudování Vodňanských.
Foto: Pavel Hrdina.

(Dokončení ze str. 3)

pozornosti členům scénografické komise SČDO, kteří chodu a běhu školy věnovali svoje úsilí, schopnosti a čas: dr. Milanu Kyškovi, sekretáře školy Jitce Hejnové, nestoru komise „dědkovi“ Hanovi, Pavlu Horovi, Milanu Labíkoví i největšímu skeptiku Vašku Kellerovi, který dlouho nevěřil, že se scénografickou školou takovým způsobem uspějí.

O doplnění důstojného závěru se postarali svorně posluchači i lektori scénografické školy, když

TAKOVÁ MALÁ PROMOCE

naprosto nepřipravenému dr. Kyškovi předali pro SČDO praporec, aby všechna další konání svazu mohla probíhat pod jeho záštitou. Gratulace a květiny všech dobrých přátel pak bezprostředně korunovaly srdečný a slavnostní promoční akt. A ona troška smutku, schoulená mezi absolventy se jistě brzy rozplyne. Protože jejich setkání budou pokračovat, i když v poněkud jiné formě: v Klubu amatérských scénografů SČDO, jehož základy budou položeny ještě zde, na letošním Jiráskově Hronově.

—g—

Obnovení společnosti Aloise Jiráska na obzoru

Hronovští rodáci žijící v Praze, připravili návrh na znovuzřízení Společnosti Aloise Jiráska (formou klubovou) a návrh podporující zřízení Jiráskova muzea v Hronově. Návrhy podpořili svými podpisy pracující hronovských závodů. Materiály byly předány orgánům státním i stranickým. Velkou pozornost návrhům věnuje Muzeum Aloise Jiráska a Mikoláše Alše, resp. jeho nadřízený orgán Památník národního písemnictví. Byl podán návrh na složení přípravného výboru Společnosti A. J., ve kterém budou zástupci uvedených dvou institucí. Poslední jednání bylo v červnu 1979 v Praze za přítomnosti tří zástupců hronovských rodáků. O dalším průběhu příprav bude veřejnost včas informována. Alois Polák

MOZAIKA 49. JH

● Diskusní kluby plní v rámci letošního Jiráskova Hronova velmi důležitou funkci, která nespočívá toliko v tom, že amatérští divadelníci, členové krajských a okresních porot a poradních sborů mají možnost diskutovat na témata naznačená jednotlivými hronovskými inscenacemi, ale mají navíc ten význam, že členové hronovské poroty mají možnost obracet se i k profesionálním kulturním pracovníkům, kteří jsou v klubech rovněž početně zastoupeni. Na prvních diskusních klubech, které se uskutečnily v neděli, bylo 160 posluchačů, a jak je vidět ze záznamu ve zpravodaji, posluchačů velmi aktivních.

● Hronovské rozhlasové vysílání zaznamenalo oproti předcházejícím létům několik důležitých změn avšak ta nejzásadnější spočívá v tom, že denní rozhlas se stal operativně pracující redakcí se všemi znaky — informuje, koncipuje zpravodajství a její členová hledají intenzivně i další formy práce.

● Společenské večery v Hronovské Slávii probíhají denně a jsou velmi početně navštěvovány. Účinkující hudební soubor má smysl pro vytváření dobré atmosféry, již nepochybně přispívá i většina těch, kteří do Slávie přicházejí za zábavou. Nežádka i tam pokračují diskuse o divadelních představeních, vedené snad všude.

● Snaha o to, aby se návštěvníci Hronova cítili ve městě dobře, je patrná ve všech provozovnách a prodejnách. Je nutné ocenit i pracovníky vinárny hotelu Sokol, kteří vytvořili pěkné prostředí nejen pro tiskovou konferenci, ale starají se o své hosty po celé dny.

● Tradiční setkání s divadelním souborem, které probíhá denně po večerním představení v jídelně učňovské školy, má díky dobré atmosféře vynikající úroveň. Vedle zástupců přípravného výboru a patronátních závodů přicházejí mezi své přátele i členové hronovského souboru.

—red—

JIRÁSKOV HRONOV — zpravodaj Národní přehlídky amatérských divadelních souborů č. 6. — Úterý 7. srpna 1979. — Redakce: Milan Marek, dr. Ivo Matys, Zdeněk Pošíval, Alena Gasparičová. Vydává Přípravný výbor 49. Jiráskova Hronova. — Vytiskly Východočeské tiskárny, provoz 13, Hronov. — Cena 1,— Kčs. — Povolen VĚKNV pod č. j. kult./589/79/a.